

Zahvaljujemo se gospođi Emily Vargas-Barón, direktorici Instituta za rekonstrukciju i međunarodnu bezbjednost kroz obrazovanje (RISE Institut), koja nam je pomogla pri izradi programa integriranih centara ranog dječijeg rasta i razvoja u Bosni i Hercegovini.

Posebno smo zahvalni gospođi Elviri Sánchez-Igual menadžerici za komunikaciju iz Svjetskog udruženja edukatora za rano djetinjstvo (AMEI-WAECE), koja je odobrila prevod ovog materijala iz projekta "Učimo živjeti zajedno u miru, od ranog djetinjstva" i njegovo korištenje u integriranim centrima ranog dječijeg rasta i razvoja za roditelje i djecu u BiH.

Prevod i štampu materijala omogućio UNICEF

MATERIJAL ZA NASTAVNIKE: AKTIVNOSTI SA DJECOM

Poštenje predstavlja jednu od najvažnijih osobina u formiranju djetetove ličnosti zato što se nalazi u osnovi ličnih odnosa u kojima projekcija prema drugima podrazumijeva ličnu naklonost bez interesa i poštovanje koje se jača kroz iste te odnose.

Kako bi se kod djeteta razvilo poštenje, potrebno je formirati pojmove, vještine, emocije, iskustva i osjećanja koja ga pripremaju za pošteno ponašanje, a to je neophodno da svako dijete nauči. U ranom razvoju, malo dijete misli da sve pripada njemu, da je ono u središtu svega i da su stoga svi predmeti u njegovoj neposrednoj okolini njegovi. Postepeno ova početna egocentričnost ustupa mjesto socijalizaciji i društvenom ponašanju, što ga prisiljava da ne laže i da ne koristi nedozvoljena sredstva da dođe do nečega što želi. Upravo zbog toga poštenje predstavlja osnovni stub na kojem počiva formiranje kulture mira.

Znanje o tome šta se smije, a šta ne smije raditi i koje ponašanje je prihvatljivo predstavlja temeljni aspekt u razvoju poštenja. Razvoj ove vrijednosti kod djece u ovom uzrastu temelji se na znanju o tome zašto pošteno ponašanje pomaže u sticanju dobrih prijatelja. Za ostvarivanje ovih ciljeva važno je da dijete želi da se potruži da uradi nešto korisno za druge bez očekivanja nadoknade i bez proračunatog interesa.

Poštenje je, dakle, osobina ili opšti koncept koji uključuje i druge specifičnije koncepte kao što su poštovanje drugih, iskrenost u odnosima, izbjegavanje laži, govorenje istine. Poštenje je prilično apstraktna osobina da bi je dijete moglo razumjeti u ranom uzrastu. Ono je osobina koju dijete uspjeva konsolidovati kao opštu vrijednost tek postepeno i kroz određene obrasce ponašanja.

Aktivnost br. 1 "Pošteno ponašanje"

Kratak pregled aktivnosti:

Ova aktivnost se bavi poštenjem. Prva aktivnost se sastoji od razgovora vaspitačice sa djecom o priči koju će vaspitač(ica) ispričati. U drugom dijelu aktivnosti djeca crtaju prizore iz priče i na kraju, u trećoj aktivnosti, pripremaju izložbu napravljenih crteža. Nakon toga roditelji dolaze na izložbu.

Cilj:

- Razviti kod djece predstavu o tome šta je poštenje.

Procedure:

Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WAECE)

- Razgovor
- Priča
- Posmatranje
- Praktične radnje

Potrebni materijal:

Slike, fotografije, papiri, drvene bojice, slikarske četkice, tempere i drugi materijali za likovno izražavanje.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) će kroz dijalog ispitati šta djeca znaju ili misle o poštenju.

Drugi dio

Pričanje priče "Pošteno ponašanje" koje može biti praćeno sa nekoliko slika na kojima su nacrtani prizor iz priče, npr.

- Slika djeteta koje živi u veoma lošim uslovima.
- Slika starije osobe među ljudima.
- Slika djeteta koje je vidjelo da je starijoj osobi ispao novčanik iz džepa.
- Slika djeteta koje vidi da je novčanik pun novca.
- Slika koja prikazuje kako dijete vraća novčanik starijoj osobi.

"Pošteno ponašanje"

Bio jednom jedan veoma siromašan dječak koji je živio sa svojim roditeljima u veoma siromašnom dijelu grada. Dječak se zvao Jadranko. Svako jutro je rano išao na pijacu da pomaže ljudima koji su radili na tezgama, a oni bi mu zauzvrat nešto dali: voće, povrće i druge proizvode koje je on onda nosio kući, toliko koliko je mogao, a pošto je bio dijete nije mogao da zaradi mnogo.

Jednoga dana sjedio je ispred prodavnice voća i ugledao staricu koja je kupovala voće i stavljala ga u veliku torbu. Jadranko joj priđe i ponudi se da joj pomogne, ali vidjevši da je obučen u otrcanu odjeću starica odbije njegovu pomoć jer se uplašila da će joj Jadranko uzeti voće. Jadranku to nije smetalo jer je pomislio da je starica možda ranije imala neko neprijatno iskustvo i ode dalje u potragu za drugim poslom.

Kada se starica udaljavala i htjela da stavi novčanik u torbu, slučajno je, pošto je bila veoma stara, promašila torbu i novčanik je pao na zemlju, a da starica to nije primijetila. Jadranko potrča u pravcu novčanika i kada ga je otvorio: Super, u njemu je bilo novca dovoljno da se cijela njegova porodica prehrani tokom čitave sedmice! Kakva sreća!

A znate li šta je Jadranko uradio? Potrčao je za staricom koja je taman izlazila iz pijace. Kada ga je starica ponovo ugledala rekla mu je: "Čuj, dijete, već sam ti rekla da ne želim da mi pomogneš!"

"Gospođo," odgovori Jadranko, "nisam vam zbog toga prišao. Samo želim da vam vratim novčanik koji vam je ispao tamo, a vi niste primijetili."

Nepovjerljiva starica uze novčanik, pogleda unutra i uzviknu. "Kako sam bila nepravedna, kako si ti pošteno dijete, a ja sam te odbila. Ali pođi sa mnom kući da ti dam sve što je potrebno tebi i tvojoj porodici."

Priča se da su u komšiluku od tada Jadranka svi nazivali "poštenu dječak" zbog toga što je pošteno postupio.

Kada završi priču, vaspitač(ica) će djeci dati priliku da iznesu svoje komentare o onome što se dogodilo u priči, vodiće razgovor u pravcu rasprave o Jadrankovom poštenom ponašanju, razgovaraće s djecom o tome šta je poštenje, definisaće dobra djela, reći će zašto nekoga smatramo poštenim kako bi djeca shvatila šta je poštenje i kako izgledaju odnosi između poštenih ljudi.

Treći dio

Vaspitač(ica) poziva djecu da nacrtaju kako se sve može pomoći drugim ljudima.

Najprije će govoriti o važnosti ovih crteža za razumijevanje poštenja i postaviće im dodatna pitanja dok ne budu u stanju da samostalno daju elementarni opis poštenja. Kada se ovaj dio završi, djeca će uz pomoć vaspitačice objasniti svoje crteže i slike.

Četvrti dio

Djeca će izabrati najbolje crteže, staviti ih na "Pano poštenja" i pozvaće roditelje na izložbu.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Na početku aktivnosti imali su tek ograničenu predstavu o tome šta je poštenje.			
Imali su ispravno mišljenje o ponašanju glavnog lika u priči.			
Pokazali su interes za pošteno ponašanje.			
Povezali su događaje iz priče sa nekim od sopstvenih doživljaja.			

Aktivnost br. 2 "Ko je pošten?"

Kratak pregled aktivnosti:

Aktivnost se sastoji od igre u kojoj djeca u kutijama traže ono što im kaže vaspitač(ica) i bez pokazivanja drugoj djeci treba da kažu da li u kutiji ima nešto ili ne. Na kraju će odrediti pobjednika, tj. ono dijete koje je dalo najveći broj iskrenih odgovora.

Cilj:

- Razviti kod djece ponašanje koje je kompatibilno sa iskrenošću.

Procedure:

- Razgovor
- Posmatranje
- Igra

Potrebni materijal:

Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WAECE)

Nekoliko kutija (tri ili četiri) u kojima se nalaze razni mali predmeti. Svaka kutija mora da bude pokrivena kako niko osim djeteta koje otvara kutiju ne bi vidjelo šta se u njoj nalazi.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) može početi razgovor, na primjer, na sljedeći način:

"Odrasli vam često govore kako treba da budete iskreni i pošteni u svakoj situaciji. Sada ćemo igrati jednu igru u kojoj ćemo vidjeti kako se ponašate u takmičenju."

Zatim navodi pravila igre:

1. Djeca će stati u krug, a u svakom uglu sobe nalaziće se kutija u kojoj će biti razni predmeti i igračke. Djeca će biti podijeljena u grupe po troje ili četvero i svaka grupa će imati marame određene boje.
2. Vaspitač(ica) će ih pitati da li se u kutijama nalazi određeni predmet, jedno dijete iz svake grupe će otići do svoje kutije, pogledati da li se taj predmet nalazi u kutiji i bez vađenja ili pokazivanja reći će da li se predmet nalazi ili ne u kutiji. Za svaki predmet koji se nalazi u kutiji dobiće jedan poen.
3. Vaspitač(ica) će podsticati takmičarski duh kako bi djeca bila pod sve većim pritiskom da pobijede.
4. U svakoj kutiji će se nalaziti nekoliko istih predmeta i nekoliko predmeta koji su specifični za svaku kutiju, kako bi se sadržaj svake kutije razlikovao.
5. Vaspitač(ica) zapisuje odgovore svakog tima.
6. Igra se završava kada je svako dijete u grupi provjerilo kutiju. Pobjeđuje ona grupa koja je pronašla više predmeta u svojoj kutiji. Ovo mora biti jasno objašnjeno djeci na početku igre.

Drugi dio

Sada će sva djeca zajedno prebrojavati šta je svaka grupa našla u svojoj kutiji. Vaspitač(ica) će okupiti svu djecu i uz pomoć liste dječjih odgovora će zajedno sa djecom provjeravati da li se svaka lista poklapa s onim što je svaki član grupe rekao da se nalazi u kutiji.

S obzirom na karakteristike dječjeg razvoja u ovom uzrastu, veoma je vjerovatno da djeca u nekim situacijama neće reći istinu.

Treći dio

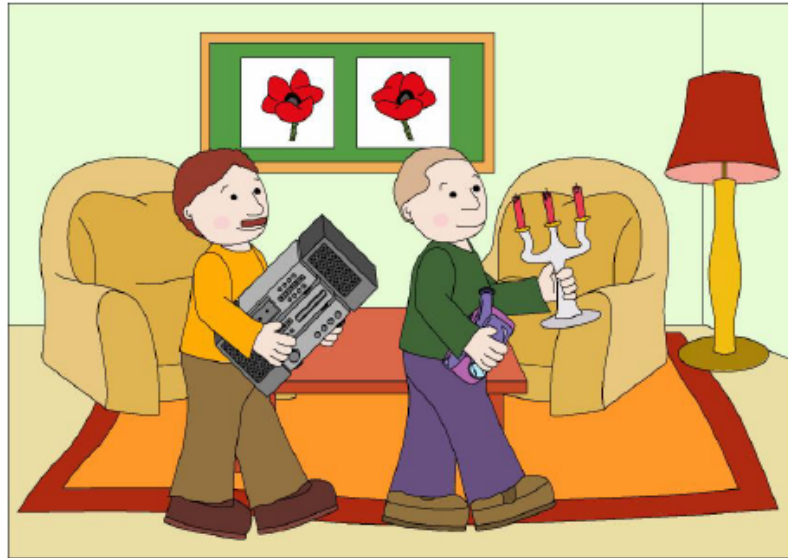
Djeca će na grupnom sastanku procijeniti koja je grupa bila najiskreniji i sama će odrediti pobjednika na osnovu tih iskrenih odgovora (a ne na osnovu broja "tačnih odgovora" koje su djeca dala tokom igre).

Vaspitač(ica) će iskoristiti ovu priliku da dodatno napomene šta je iskreno i pošteno ponašanje i da u igri nije bitno pobijediti po svaku cijenu nego biti iskren i pošten.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Uvijek su tačno navodili da li se predmet nalazi u kutiji ili ne.			
Broj predmeta se nije poklapao sa dječjim odgovorima.			
Bili su kritični kada su primijetili neiskreno ponašanje.			
Ispoljili su iskrenost i nisu lagali u igrama i aktivnostima.			
Pokazali su radost ili zadovoljstvo kada se pokazalo da se njihovi odgovori poklapaju sa stvarnim brojem predmeta u kutiji.			

Aktivnost br. 3 "Nepošteni lopovi"

Kratik pregled aktivnosti:

U ovoj aktivnosti djeca smišljaju priče o ljudima koji se ponašaju neiskreno i nepošteno, kao što je slučaj sa lopovima koji pokušavaju da uzmu nešto što nije njihovo. Vaspitač(ica) počinje razgovor o razlikama između poštenog i nepoštenog ponašanja, a nakon razgovora priča priču o doživljajima dvojice lopova. Na kraju će zajedno sa djecom ocijeniti šta se desilo.

Cilj:

- Naglasiti djeci šta je pošteno ponašanje.
- Pokazati da kazna uvijek sustigne one koji su nepošteni.

Procedure:

- Razgovor
- Priča
- Analiza situacija

Potrebni materijal:

Slike koje opisuju radnju priče, tekst priče.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitači(ica) počinje razgovor tako što pita djecu šta mogu da vide na slikama ili fotografijama i šta misle da likovi na slikama rade. Vaspitači(ica) mora motivisati djecu da djeca sama kažu da lopovi zaslužuju kaznu.

Drugi dio

U ovom dijelu aktivnosti vaspitač(ica) priča priču koja se zasniva na slikama o situaciji koja se desila kada su neki lopovi pokušali da opljačkaju kuću. Na taj način će pričati djeci o lopovima, njihovim akcijama i načinu ponašanja i kako je policija bila spremna da ih uhapsi zbog njihovog nepoštenog ponašanja.

Priča ide, na primjer, ovako:

"Nepošteni lopovi"

"U jednoj kući na kraju grada živio je stariji bračni par koji su tokom života kupili mnogo dragocjenosti koje su držali u kući. Svi su znali za njihovo bogatstvo, ali pošto su ljudi u njihovom dijelu grada bili poštteni, stari bračni par je ostavljao vrata svoje kuće otključanima i nikad se ništa nije desilo.

Ali jednog dana, starac se razbolio i morao je da ode u bolnicu na nekoliko dana i njegova žena je otišla sa njim da brine o njemu. I kuća je sa svim dragocjenostima ostala sama i otključana.

I tako se desilo, neki loši ljudi koji su prolazili blizu kuće iskoristili su priliku koja im se pružila i odlučili su da opljačkaju ovu samu i otključanu kuću. Otišli su po kamion, parkirali ga ispred kuće i počeli da u njega utovaruju stvari iz kuće, kao da su radnici koji pomažu u selidbama.

Ali djeca iz tog naselja, koja su znala da je stari bračni par živio sam i da nisu imali rođaka, su otišla da upozore policiju da neki nepoznati ljudi odnose stvari iz te kuće.

I dok su lopovi bili zaokupljeni utovarivanjem stvari u kamion, policija je stigla i uhvatila

ih na djelu! Policija ih je odvela u zatvor, gdje su morali provesti nekoliko godina na robiji zbog nepoštenog ponašanja.

Treći dio

Vaspitač(ica) će ponovo pokrenuti razgovor iz prvog dijela aktivnosti i ukratko će rezimirati šta su djeca tada rekla. Zatim će postavljati djeci pitanja o poštenju, o tome ko su lopovi i zašto ih je policija uhvatila i zamoliće ih da pokušaju opisati osobine karakteristične za poštene ljude. Ako ne znaju odgovore na ova pitanja, vaspitač(ica) će im postaviti dodatna pitanja dok ne budu u stanju da ponude elementarni opis poštenja i poštenog ponašanja.

Primjeri pitanja:

Kako se ponašaju poštene ljudi?
Kako prepoznajete poštenu osobu?
Zašto je potrebno biti pošten?

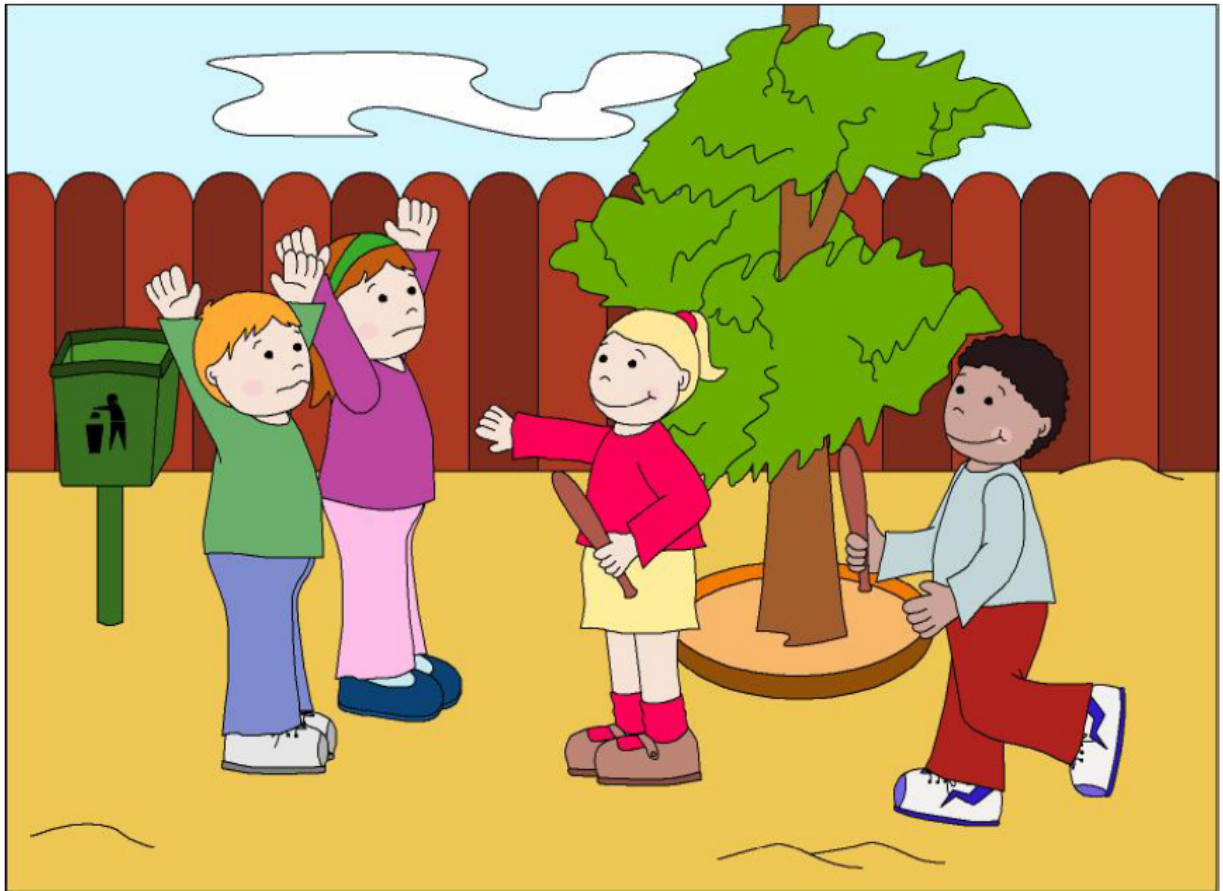
Ako su neki od odgovora netačni ili nepotpuni, vaspitač(ica) će ponuditi neophodnu pomoć.

Na kraju, vaspitač(ica) će rezimirati sve što su djeca rekla i dodatno će proširiti sve što je rečeno naglašavajući vrijednost poštenja. Takođe će reći da treba biti protiv svakog nepoštenog ponašanja kao što je npr. ponašanje lopova u priči.

Tokom čitave aktivnosti vaspitač(ica) će pravovremenim komentarima i ocjenama ponašanja djece u vrtiću i druge djece nastojati da kod djece podstakne pozitivne emocije prema poštenju. Pri tome će koristiti opise i primjere poštenog ponašanja koje su ispričala sama djeca.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Prepoznali su nepošteno ponašanje na prikazanim slikama ili fotografijama.			
Smatrali su policajce poštenima.			
Odgovarali su na pitanja kako treba da se ponašaju kako bi bili poštene.			
Pokazali su pozitivan stav prema djeci koja su prijavila lopove.			
Pokazali su radost kada su vidjeli da su nepošteno lopovi uhvaćeni.			
Iskazali su želju da budu poštene.			

Aktivnost br. 4
"Policija i lopovi"

Kratak pregled aktivnosti:

Ovo je igra uloga o radu policije koja se bori protiv nepoštenih ljudi kao što su lopovi. Sva djeca koja žele učestvovati u igri tako što će glumiti neke radnje iz stvarnog života policije, npr. obezbjeđenje ljudi i imovine.

Cilj:

- Razviti kod djece iskustva i emocije o istinoljubivosti.

Procedure:

- Igra
- Razgovor

Potrebni materijal:

Igraonice sa neophodnim stvarima za ovu igru, npr. uniforme i predmeti karakteristični za policiju (kapa, lisice, policijske značke, pendrek itd.) i lopove (kapa, maske i slično). Nemojte koristiti igračke kao što u pištolji i noževi pošto oni nisu neophodni za ovu igru.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) započinje razgovor i upoznaje djecu sa scenarijem igre, a djeci koja žele da se igraju pokazaće igraonicu ili kutak za igru, a zatim će pitati koga žele da glume u igri kako bi se djeca dogovorila ko će igrati koju ulogu, bilo da se radi o policajcima ili lopovima.

Vaspitač(ica) će dozvoliti djeci da sama biraju materijale koje će koristiti u igri, u skladu s ulogom koju su odabrala.

Drugi dio

Igra počinje i vaspitač(ica) učestvuje u njoj zajedno sa djecom, ali u sporednoj ulozi, npr. ima ulogu starice koja odlazi od kuće. Ako bude potrebno, vaspitač(ica) će davati sugestije djeci koja glume različite uloge.

Vaspitač(ica) može intervenirati s vremena na vrijeme, ali će dozvoliti djeci da se slobodno izražavaju i intervenisaće samo kad to bude potrebno, npr. ako opadne dinamika igre, ako djeca skrenu sa scenarija ili da riješi neki sukob kojeg djeca ne mogu riješiti samostalno itd.

Treći dio

Nakon igre će biti završni razgovor u kom će djeca uz pomoć vaspitačice ocijeniti kako su se igrala, da li su uspješno odigrala ulogu do kraja, da li su se ponašali u skladu sa ulogom, npr. da li je policija svo vrijeme bila u skladu sa scenarijem igre i da li su dobro glumili svoje uloge.

Istovremeno će ocijeniti zašto su lopovi morali biti uhapšeni, u čemu se ogleda njihovo nepošteno ponašanje, da li je moguće pomoći im da postanu pošteni zato što je, između ostalog, bolje biti pošten nego nepošten.

Vaspitač(ica) zaključuje ovu aktivnost i kaže djeci da će se sutra ponovo igrati, ali će zamijeniti uloge tako da će oni koji su bili policajci sada igrati lopove i obrnuto.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Ponašali su se u skladu s ulogom koju su tumačili i uspješno su je odigrali do kraja igre.			
Izrazili su koherentna mišljenja o poštenim i nepoštenim ljudima.			
Bili su zainteresovani da glume uloge poštenih ljudi kao što su policajci.			
Bili su dirnuti dok su tumačili uloge poštenih ljudi.			
Izrazili su želju da budu pošteni u svakodnevnom životu.			

Aktivnost br. 5 "Dovršite priču"

Kratak pregled aktivnosti:

Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WAECE)

U ovoj aktivnosti djeca dovršavaju priču i nakon toga ocjenjuju aktivnost.

Cilj:

- Razviti kod djece predstavu o tome šta je poštenje.
- Razviti kod djece pozitivne emocije kad se ponašaju pošteno.

Procedure:

- Pripovijedanje
- Razgovor

Potrebni materijal:

Tekstovi raznih priča.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) će objasniti djeci od čega se sastoji aktivnost. Vaspitač(ica) će pročitati jednu rečenicu ili odlomak, a djeca treba da dovrše započetu priču.

Primjeri priča: Priča A

Dijete hoda ulicom i naiđe na drugo dijete u invalidskim kolicima koje je slučajno isпустиo na ulicu torbu s igračkama jer se spotaklo o prepreku. Prvo dijete tada ...

Priča B

Na klupici u parku sjedila je starica, djeca koja su se igrala u blizini nje primijetila su da se neki stranac približio starici i stavio ruku u njezinu torbicu. Djeca su zatim ...

Priča C

Dijete je neutješno plakalo u parku jer je izgubilo igračku, ali niko nije obraćao pažnju na njega jer su svi mislili da dijete izmišlja. Ali tim putem naiđe jedna žena i ...

Vaspitač(ica) može izmisliti još priča prema svom nahođenju, ali je važno da sve priče budu na temu poštenja.

Drugi dio

Djeca dovršavaju svaku priču, a vaspitač(ica) snima ili bilježi njihove odgovore. Ova aktivnost treba da se odvija u cijeloj grupi, kako bi sva djeca čula odgovore ostale djece.

Treći dio

Vaspitač(ica) će ponovo pročitati priče ili će pustiti snimak na kasetofonu kako bi djeca analizirala svaki ponuđeni odgovor. Uz pomoć vaspitačice, djeca će analizirati priče na osnovu sljedećih aspekata:

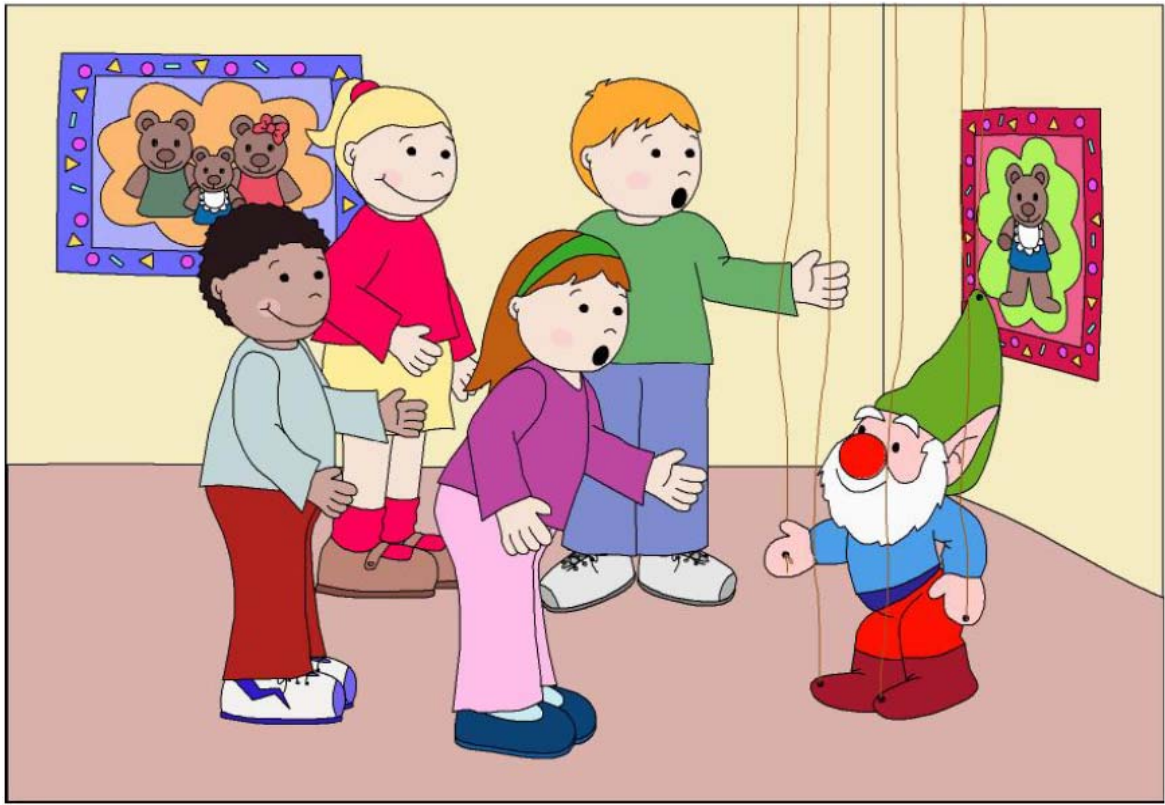
- Koherentnost priče.
- Da li ponuđeni kraj priče direktno upućuje na poštenje ili ne, i zašto.

Vaspitač(ica) će rezimirati ovaj dio aktivnosti i naglasiće sve slučajeve poštenog ponašanja prikazane u pričama.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Dovršili su priču na način koji sugerše pošteno ponašanje.			
Bili su motivisani da ponude poštenu završetak priče.			
Bila im je potrebna pomoć da dovrše priču sa poštenim završetkom.			
Ispoljili su pošteno ponašanje i van aktivnosti dovršavanja priča.			
Izrazili su svoje mišljenje o uočenim slučajevima poštenog ponašanja.			

Aktivnost br. 6

Iskustvo od ključnog značaja za ocjenu bloka "Šta školski patuljak kaže o poštenju?"

Kratak pregled aktivnosti:

Ova aktivnost koja se odvija na kraju sedmice sastoji se od ocjene toga da li su se djeca u vrtiću ponašala pošteno ili ne. U tu svrhu će djeca razgovarati s lutkom.

Cilj:

- Iz analize raznih situacija koje su se desile u vrtiću ili u grupi, a uz pomoć lutke, djeca će ocijeniti svoje sopstveno ponašanje i ponašanje svojih drugara u pogledu poštenja.

Procedure:

- Razgovor
- Pitanja i odgovori

Potrebni materijal:

Lutka "Školski patuljak".

Razvoj aktivnosti:

Prvog dana u sedmici, vaspitač(ica) će postaviti lutku "Školskog patuljka" na vidno mjesto u učionici, a u petak će ga pozvati da razgovara sa djecom. Pri tom će podsjetiti djecu na sve ono što su pričali tokom prethodnih aktivnosti na temu poštenja i o tome kako se ponašaju poštenu i časni ljudi. Ovaj razgovor će se bazirati na činjenicama koje su se odigrale u vrtiću ili kod kuće kako bi djeca mogla procijeniti reakcije svojih drugara i sopstvene reakcije u vezi sa slučajevima poštenog i nepoštenog ponašanja.

Vaspitač(ica), istovremeno dok rukuje lutkom, vodi i proces ocjenjivanja kako bi ponašanje djece u pogledu poštenja bilo pravedno i objektivno ocijenjeno, a djeca će navoditi svoje kriterijume i iskustva. Ovime se želi postići da djeca analiziraju svoje i ponašanje druge djece, na osnovu čega će se dati preporuke djeci koja su pokazala nepošteno ponašanje (ali ništa ekstremno) i pohvaliti ona djeca koja su uvijek poštena.

Na taj način će se izbjeći negativni komentari ako je npr. ponašanje nekog djeteta ocijenjeno kao nepošteno. Umjesto toga, tom djetetu će biti upućen prijedlog da se potruži da se uvijek ponaša pošteno i preporuka kako to može da postigne.

Zbog svoje važnosti, a i kako bi svi imali priliku da analiziraju i ocijene svoje ponašanje i ponašanje druge djece, ova aktivnost će se ponoviti nekoliko puta tokom mjeseca ili tromjesečja, npr. na kraju svake sedmice ili svake druge sedmice. Vaspitač(ica) će to uraditi po sopstvenom nahođenju, a djeca čije je ponašanje ocijenjeno kao nedovoljno pošteno će na taj način ponovo dobiti priliku da ocijene sami sebe i da ih drugi ocijene.

U ovoj aktivnosti vaspitač(ica) će voditi računa da ocjene i analize ponašanja budu pravedne i taktične kako se djeca ne bi osjećala loše, da se djeci koja ispoljavaju nedovoljno pošteno ponašanje daju preporuke i zacrtaju ciljevi, i spriječiće da ijedno dijete bude direktno opisano kao nepošteno od strane svojih drugara u grupi.

Vaspitač(ica) treba da ima na umu da je poštenje prilično apstraktan pojam i da ga djeca teško mogu razumjeti u tom uzrastu i da formiranje ove vrijednosti kod djeteta zahtijeva dosta vježbe i pedagoške taktičnosti.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Pravedno su ocijenili sami sebe.			
Pravedno su ocijenili svoje drugare.			
Prilikom ocjenjivanja, fokusirali su se na ono što se tražilo od njih: pošteno i nepošteno ponašanje.			
Poznavali su i u svojim ocjenama su koristili elemente koji karakterišu poštene ili nepoštene osobe.			
Izrazili su želju da budu poštenu u svakodnevnom životu.			

